

Patarimai darbe chemines medžiagas naudojantiems asmenims

Trumpas vadovas darbe chemines medžiagas naudojantiems asmenims, kaip kuo geriau pasinaudoti gaunama klasifikavimo ir ženklinimo informacija.

Atsakomybės apribojimas ir teisinis įspėjimas

Šiuo dokumentu siekiama padėti naudotojams vykdyti įsipareigojimus pagal REACH ir CLP reglamentų nuostatas. Tačiau naudotojai turėtų įsidėmėti, kad REACH ir CLP reglamentų tekstas yra vienintelis autentiškas teisinis šaltinis ir kad šiame dokumente pateikiama informacija nėra teisinė konsultacija. Atsakomybė už informacijos naudojimą tenka tik jos naudotojui. Europos cheminių medžiagų agentūra neatsako už šiame dokumente pateiktos informacijos naudojimą.

Patarimai chemines medžiagas naudojantiems darbe
Trumpas vadovas chemines medžiagas naudojantiems darbe apie tai, kaip kuo geriau pasinaudoti gaunama klasifikavimo ir ženklinimo informacija.

Žymuo: ECHA-16-B-11-LT
Kat. numeris: ED-02-16-254-LT-N
ISBN: 978-92-9247-817-9
DOI: 10.2823/362898
Data: 2016 m. kovo mėn.
Kalba: lietuvių

© Europos cheminių medžiagų agentūra, 2016 m.

© Nuotraukos: Europos cheminių medžiagų agentūros, „Fotolia“

Šis dokumentas bus parengtas 23 kalbomis:

anglų, bulgarų, čekų, danų, estų, graikų, ispanų, italų, kroatų, lietuvių, latvių, lenkų, maltiečių, olandų, portugalų, prancūzų, rumunų, slovakų, slovėnų, suomių, švedų, vengrų ir vokiečių.

Jei turite klausimų ar pastabų dėl šio dokumento, siųskite juos (pateikę dokumento nuorodą ir išleidimo datą) naudodami užklauso formą. Užklauso formą rasite interneto puslapyje „Susisieki su ECHA“: <http://echa.europa.eu/contact>

Europos cheminių medžiagų agentūra

Pašto adresas: P.O. Box 400, FI-00121 Helsinki, Finland
Adresas lankytojams: Annankatu 18, Helsingis, Suomija

TURINYS

1. KLASIFIKAVIMAS	5
1.1 Kas klasifikuoja chemines medžiagas?	6
1.2 Kodėl įvairūs tiekėjai tas pačias chemines medžiagas klasifikuoja skirtingai?	7
1.3 Ką reikėtų daryti, kai įvairūs tiekėjai pateikia skirtingą klasifikavimo informaciją?	7
1.4 Kaip ECHA svetainėje rasti klasifikavimo informaciją?	8
1.5 Kaip nustatyti, ar mano tiekėjo pateikta klasifikavimo informacija yra patikima?	10
2. ETIKETĖS	11
3. PAKUOTĖ	12
4. INFORMACIJOS TIKRINIMAS	13
4.1 Ką reikia patikrinti etiketėse ir saugos duomenų lapuose	13
4.2 Kaip palaikyti ryšį su savo tiekėju?	15
5. TEISĖS AKTAI	16
5.1 Klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo teisės aktų pakeitimai	16
5.2 Perėjimo prie CLP reglamento reikalavimų valdymas jūsų darbe	17
5.3 Pavojingų cheminių medžiagų valdymas darbe	18
5.4 Pagrindinių teisės aktų apžvalga	18

1. Klasifikavimas

Kad žmonėms būtų lengviau atpažinti su cheminėmis medžiagomis susijusius pavojus, cheminės medžiagos klasifikuojamos pagal savo pavojingas savybes.

Remiantis klasifikacija galima sužinoti, pavyzdžiui, ar cheminės medžiagos gali sukelti vėžį, sudirginti akis, pakenkti aplinkai, sprogti ir kt.

Jeigu darbe naudojate chemines medžiagas, vertindami su jomis susijusią riziką ir nustatydami kontrolės priemones, turite žinoti, kaip konkreti cheminė medžiaga klasifikuojama. Remiantis klasifikavimo informacija dažnai būna lengviau nuspręsti, ar jūsų darbo vietoje taikomi ir kiti cheminių medžiagų kontrolės teisės aktai.

- » Kas klasifikuoja chemines medžiagas?
- » Kodėl įvairūs tiekėjai tas pačias chemines medžiagas klasifikuoja skirtingai?
- » Ką reikėtų daryti, kai įvairūs tiekėjai pateikia skirtingą klasifikavimo informaciją?
- » Kaip ECHA svetainėje rasti klasifikavimo informaciją?
- » Kaip nustatyti, ar mano tiekėjo pateikta klasifikavimo informacija yra patikima?

Daugiau sužinosite spustelėję čia.

Europos Sąjungoje pagrindinis teisės aktas, susijęs su cheminių medžiagų klasifikavimu, ženklinimu ir pakavimu, yra CLP reglamentas (Reglamentas (EB) Nr. 1272/2008).

Jis grindžiamas Jungtinių Tautų Pasauliniu mastu suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo sistema (JT GHS).

Šią sistemą naudoja daugelis pasaulio šalių, taigi ja nustatyti klasifikavimo kriterijai vienodi visame pasaulyje.

1.1 KAS KLASIFIKUOJA CHEMINES MEDŽIAGAS?

Už tiekiamų cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimą atsakingi juos tiekiantys cheminių medžiagų tiekėjai. Paprastai tai būna gamintojas, mišinio ruošėjas ar platintojas.

Tiekėjai chemines medžiagas klasifikuoja remdamiesi CLP reglamente nustatytais taisyklėmis. Tai vadinama savarankišku klasifikavimu.

Kartais dėl klasifikavimo Europos lygmeniu susitaria nepriklausomi ekspertai. Tai vadinama suderintu klasifikavimu. Kai medžiagos klasifikavimas yra suderintas, privalote juo remtis.

Klasifikavimo informaciją galima rasti ant pakuotės etiketės ir tiekiamos cheminės medžiagos ir (arba) mišinio saugos duomenų lapo (SDS) 2 skyriuje. Visų gaminamų ir importuojamų cheminių medžiagų klasifikavimo informaciją taip pat galima rasti ECHA svetainėje.

Explosive
Explosiv
Explosif

Hazardous to the environment
Umweltgefährlich
Dangereux pour l'environnement

Gas under pressure
Gas unter Druck
Gaz sous pression

Acute toxicity
Akute Toxizität
Toxicité aiguë

Serious health hazard
Ernste Gesundheitsgefahr
Grave danger pour la santé

Oxidizing
Oxidierend
Oxydant

Flammable
Entzündbar
Inflammable

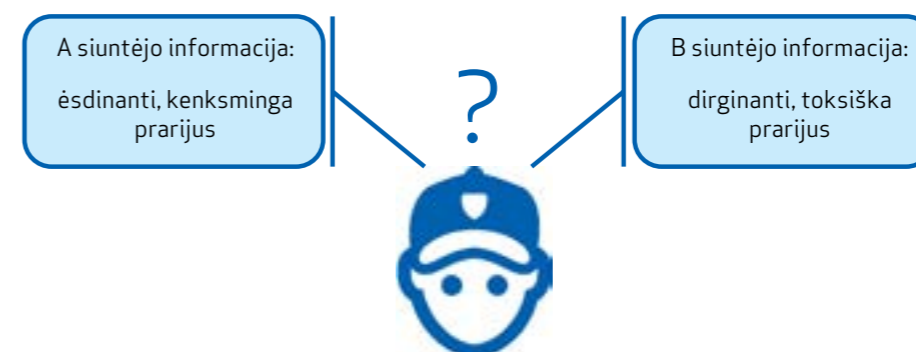

Corrosive
Korrosiv
Corrosif

Health hazard
Gesundheitsgefahr
Danger pour la santé

1.2 KODĖL ĮVAIRŪS TIEKĖJAI TAS PAČIAS CHEMINES MEDŽIAGAS KLASIFIKUOJA SKIRTINGAI?

Kartais galima matyti, kad ta pati cheminė medžiaga klasifikuojama skirtingai, ir būtų naudinga suprasti, kodėl taip yra.

Priežastys gali būti šios:

- gali būti skirtingų pavojingų priemonių, priedų ar sudedamųjų dalių;
- gali skirtis savybės, pvz., fizinė forma, pH, pliūpsnio temperatūra;
- klasifikuodami cheminę medžiagą, tiekėjai turi remtis mokslinių tyrimų informacija, o skirtingi tiekėjai gali prieiti prie skirtingų išvadų. Kartais tai pateisinama, bet kartais tiekėjai gali suklysti,
- mišinių ruošėjai mišinius dažnai klasifikuoja remdamiesi sudedamųjų cheminių medžiagų klasifikacija. Skiriantis cheminių medžiagų klasifikacijai, gali skirtis ir mišinio klasifikacija.

1.3 KĄ REIKĖTŲ DARYTI, KAI ĮVAIRŪS TIEKĖJAI PATEIKIA SKIRTINGĄ KLASIFIKAVIMO INFORMACIJĄ?

Jeigu iš įvairių tiekėjų gaunate skirtingą tos pačios cheminės medžiagos arba mišinio klasifikavimo informaciją, reikia patikrinti, ar tai tikrai tos pačios cheminės medžiagos. Galbūt jose yra skirtingų priemonių arba sudedamųjų dalių, galbūt jų fizinė forma skiriasi ir dėl to klasifikuojama skirtingai. Jeigu cheminės medžiagos vienodos, susisieki su savo tiekėjais ir paraginkite juos klasifikuoti vienodai.

Jeigu tiekėjai nesutaria dėl klasifikavimo, galite:

- elgtis atsargiai ir remtis griežčiausiu klasifikavimu;

arba

- remtis klasifikavimu, kuriuo labiausiai pasitikite. Pavyzdžiui, tai galėtų būti klasifikavimas, labiausiai atitinkantis saugos duomenų lape pateiktą toksikologinę informaciją. Taip pat galite pasidomėti ECHA svetainėje pateikta klasifikavimo informacija. Kad galėtumėte priimti ir dokumentais patvirtinti šį sprendimą, turite būti pakankamai kompetentingas;

arba

- kreipkitės patarimo. Jums galbūt galėtų padėti jūsų nacionalinės kompetentingos institucijos CLP pagalbos tarnyba, nacionalinė vykdymo užtikrinimo agentūra arba prekybos asociacija, tačiau nesitikėkite, kad jie jums klasifikuos chemines medžiagas;

arba

- klasifikuokite chemines medžiagas patys. Darbe chemines medžiagas naudojantys asmenys šią galimybę renkasi retai. Tai turi daryti kompetentingas asmuo, be to, reikia remtis patikimais faktais. Jeigu klasifikavimas skiriasi nuo visų jūsų tiekėjų siūlomo klasifikavimo, apie savo klasifikavimą privalote pranešti ECHA.

Primename, kad, jeigu yra suderinta klasifikacija, privalote ja remtis.

1.4 KAIP ECHA SVETAINĖJE RASTI KLASIFIKAVIMO INFORMACIJĄ?

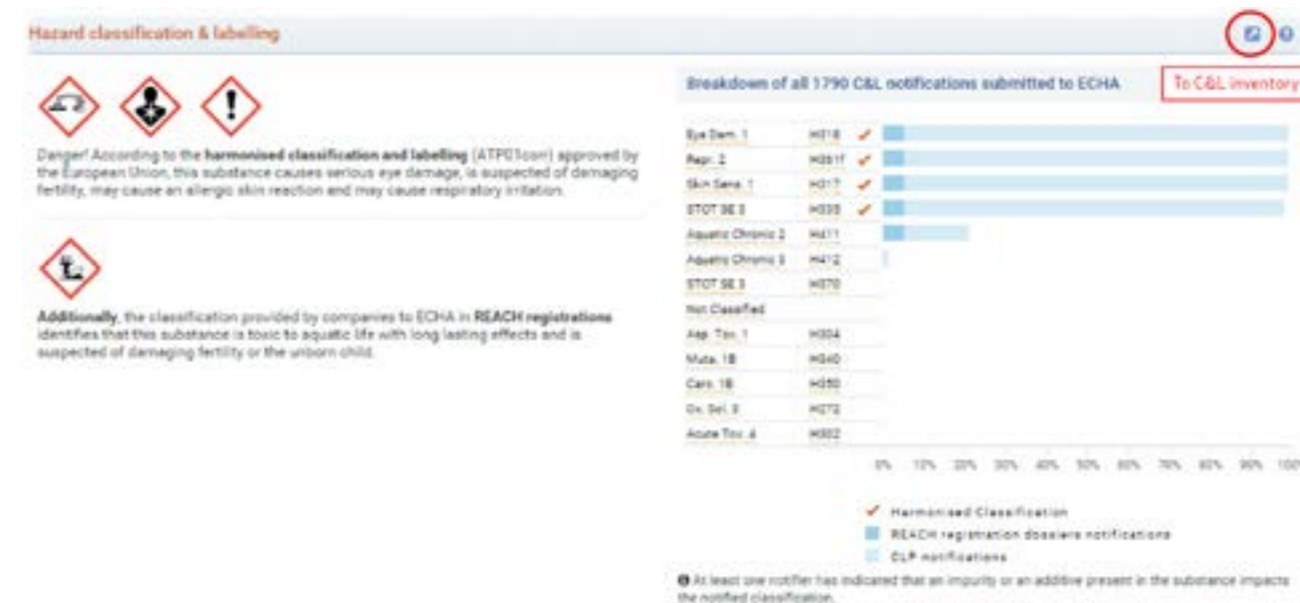
ECHA svetainėje pateikta informacijos apie daugiau kaip 120 000 cheminių medžiagų, daugiau kaip 13 000 jų registruotos pagal REACH reglamento reikalavimus. Klasifikavimo informaciją galite rasti taip:

- cheminės medžiagos ieškokite ECHA pagrindiniame tinklalapyje (<http://echa.europa.eu/lt/>)

- Paieškos rezultatų tinklalapyje spustelėkite ant cheminės medžiagos pavadinimo ir pateksite į „Infocard“ (liet. informacinė kortelė) dalį. Spustelėkite „Brief Profile“ (liet. glaustas profilis) piktogramą ir pamatysite glausto profilio informaciją¹. Klasifikavimo ir ženklavimo aprašą galite patekti iš abiejų tinklalapių.

¹ „Infocard“ ir „Brief Profile“ dalyse pateikiama patogaus skaityti formato informacija apie cheminę medžiagą. Šiose dalyse bendrai pateikiama bendrovių teikiama informacija, kurią galima rasti tinklalapyje „Information on chemicals“ (liet. Informacija apie chemines medžiagas). ECHA netikrina informacijos tikslumo.

- Dalyje „Brief Profile“ pateikiama grafinė turimų klasifikavimo ir ženklavimo aprašo duomenų apžvalga. Šioje dalyje matyti, ar klasifikavimas yra suderintas, ar duomenys paimti iš registracijos pagal REACH reglamento reikalavimus dokumentacijos ar klasifikavimo ir ženklavimo pranešimų, taip pat nurodoma procentinė tiekėjų, pranešusių apie kiekvieną klasifikavimo atvejį, dalis. Jeigu klasifikavimui, apie kurį pranešta, turi įtakos priemaišos ir (arba) priedai, tai nurodoma po paveikslėliu. Spustelėkite dešinėje pateiktą rodyklę ir pateksite į klasifikavimo ir ženklavimo aprašą.

Klasifikavimo ir ženklavimo apraše iš antraštės ir spalvos matyti, ar klasifikavimas suderintas, ar medžiaga yra ta, apie kurią pranešta, – atitinkamai tai žymima mėlyna ir geltona spalvomis. Pirmiausia nurodoma suderinto klasifikavimo informacija. Cheminės medžiagos, kurioms taikoma Tarybos direktyva 2012/18/ES (SEVESO), skirstomos į kategorijas ir pagal tą direktyvą.

1.5 KAIP NUSTATYTI, AR MANO TIEKĖJO PATEIKTA KLASIFIKAVIMO INFORMACIJA YRA PATIKIMA?

Patarimai, kaip įvertinti savo tiekėjo nurodomos klasifikavimo informacijos patikimumą:

- klasifikavimas atitinka suderintą klasifikavimą,
- klasifikavimas atitinka registracijos pagal REACH reglamento reikalavimus klasifikavimą. Šis klasifikavimas greičiausiai bus grindžiamas didesniu kiekiu tyrimų duomenų negu tada, kai cheminės medžiagos neregistruotos,
- klasifikavimo ir ženklavimo apraše nurodyta, kad klasifikavimo informacija pateikta kaip „joint entry“ (liet. bendras įrašas). Tai reiškia, kad informacijos šaltinis – pagrindinė registracijos pagal REACH reglamento reikalavimus, kai informacija teikiama bendrai, dokumentacija. Vadinasi, klasifikuojant cheminę medžiagą, greičiausiai buvo rengtos platesnės diskusijos ir apžvalgos negu tada, kai registruojama ir pranešimus teikiama individualiai,
- dalyje „Brief Profile“ grafiškai pavaizduotas pasiskirstymas, iš kurio aiškiai matyti, kad didelė dalis pranešėjų klasifikuoja būtent taip (nors skaičiai ne visada lemia saugą).

ECHA duomenų bazėje pateikta klasifikavimo informacija grindžiama bendrovių pranešimais ir pagal REACH reglamento reikalavimus registruojamų cheminių medžiagų dokumentacijoje pateikta informacija. ECHA netikrina informacijos tikslumo.

Siekama, kad klasifikavimo ir ženklavimo aprašas būtų nuolat atnaujinamas, tačiau tai nėra pirmoji vieta, kurioje registruojama suderinto klasifikavimo informacija. Informaciją galima rasti CLP reglamento VI priedo 3.1 lentelėje.

Apie **mišinių** klasifikavimą **nepranešama**, todėl informacija apie juos į klasifikavimo ir ženklavimo aprašą neįtraukiama.

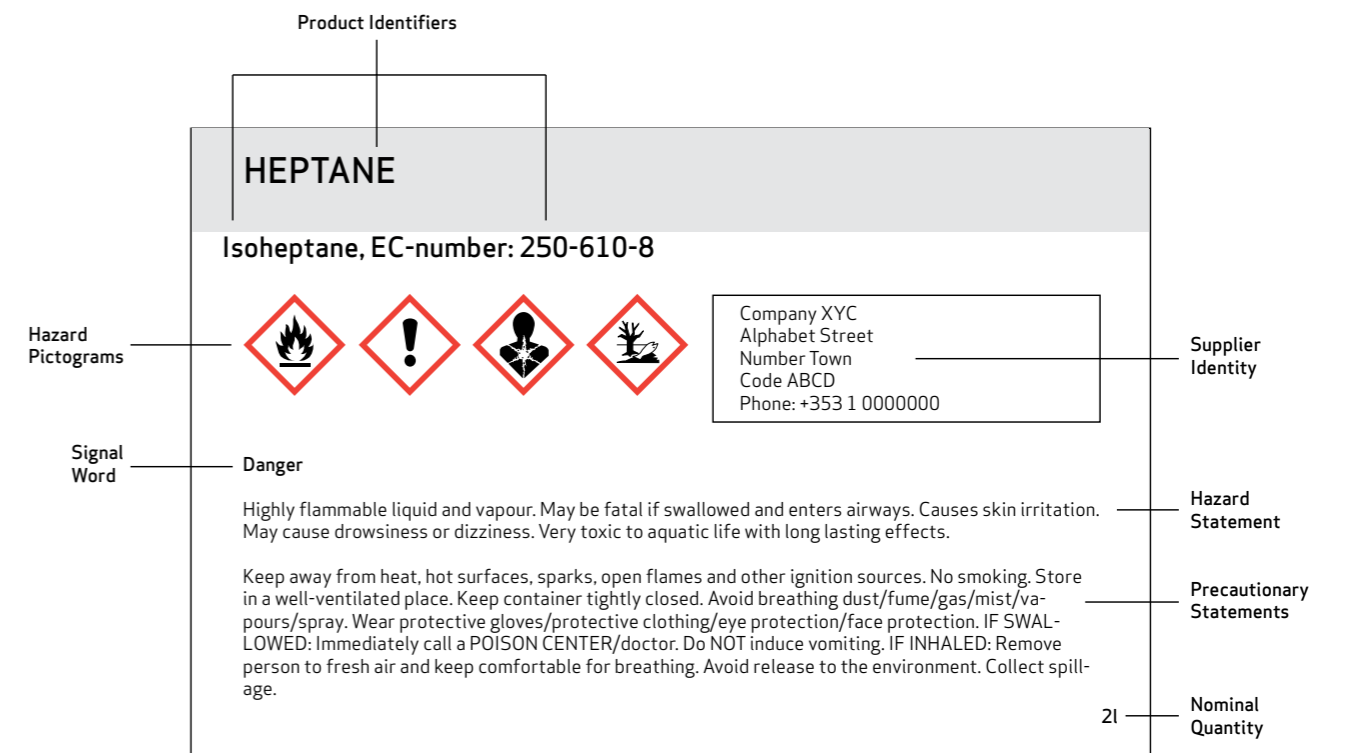
2. Etiketės

Kai cheminė medžiaga arba mišinys klasifikuojama(s) kaip pavojinga(s), ant pakuotės privalo būti etiketė.

Etiketėje pateikiama informacija apie produktą, tiekėją, pavojų ir atsargumo priemones, kurių reikėtų imtis. Toliau pateiktas pavyzdys. Išsamūs reikalavimai nustatyti CLP reglamente (<http://echa.europa.eu/lt/regulations/clp/legislation>) ir ECHA rekomendacijose (<http://echa.europa.eu/lt/guidance-documents/guidance-on-clp>).

Turėtumėte patikrinti, ar etiketėje pateikta informacija atitinka saugos duomenų lapo informaciją. Jeigu neatitinka, susisieki su savo tiekėju.

Galite pastebėti, kad mišinių etiketė tebeatitinka ankstesnę Pavojingų preparatų direktyvą (simboliai oranžinės spalvos). Toks ženklavimas galimas iki 2017 m. birželio mėn., jeigu mišiniai rinkai pateikti iki 2015 m. birželio 1 d.

3. Pakuotė

Pavojingų cheminių medžiagų pakuotė turi būti tokia, kad darbuotojai ir aplinka būtų apsaugoti nuo netyčinio sąlyčio. Jeigu jūsų netenkina gaunamų cheminių medžiagų pakuotė, susisiekite su savo tiekėju.

Pavojingų cheminių medžiagų pakavimo reikalavimai nurodyti CLP reglamente, o su darbe naudojamomis cheminėmis medžiagomis labiausiai susiję šie reikalavimai:

- pakuotė turėtų būti pagaminta taip, kad pavojingas turinys iš jos negalėtų patekti į išorę. Pakuotė turėtų būti atspari, kad joje esančios medžiagos jos nepažeistų, ir pakankamai stipri, kad atlaikytų įprastą poveikį tvarkant.
- Pakuotė turi būti su pakeičiamomis uždarymo sutvirtinimo detalėmis, kad ją būtų galima pakartotinai uždaryti ir išvengti joje esančių medžiagų patekimo į išorę.

Pakuotė, atitinkanti pavojingų medžiagų vežimo reikalavimus, atitinka ir daugelį CLP reglamento nuostatų.

4. Informacijos tikrinimas

4.1 KĄ REIKIA PATIKRINTI ETIKETĖSE IR SAUGOS DUOMENŲ LAPUOSE

Jūsų tiekėjas atsakingas už teisingos informacijos pateikimą jums. Tačiau turite patikrinti darbe tvarkomų cheminių medžiagų etiketę ir saugos duomenų lapus.

Jums nereikia atlikti inspektoriaus darbo, bet turėtumėte gebėti spręsti, ar informacija patikima. Kad jūsų gauta informacija patikima, galima spręsti iš toliau išdėstytų kelių dalykų.

Etiketė

- Cheminėje etiketėje produkto tapatybė nurodyta tokia pati, kaip ir saugos duomenų lape.
- Cheminėje etiketėje informacija pateikta tokia pati, kaip ir saugos duomenų lapo 2.2 skirsnyje.
- Etiketė parengta pagal CLP reikalavimus. (Iki 2017 m. birželio mėn. mišinių etiketės gali būti parengtos pagal ankstesnį teisės aktą, jeigu mišiniai rinkai pateikti iki 2015 m. birželio 1 d.).
- Etiketėje pateikta visa būtina informacija, etiketė aiškiai įskaitoma.

Saugos duomenų lapas (SDS)

- Saugos duomenų lape pateikta naujausia informacija:
 - reglamente nenurodyta, kas kiek laiko reikia atnaujinti informaciją, bet saugos duomenų lapas turi būti nedelsiant atnaujintas, jeigu gaunama naujos svarbios informacijos arba jeigu medžiagai pradedami taikyti autorizacijos reikalavimai ar apribojimai. Jeigu tiekėjas kelerius metus nesiuntė atnaujinto saugos duomenų lapo, galite to tiekėjo pasiteirauti, ar turima versija dar nepasenusi.
- Pateikta geros kokybės informacija.
- Etiketė arba saugos duomenų lapas parengtas jūsų šalies kalba.
- Saugos duomenų lapas išsamus, užpildyti visi 16 skyrių, tinkamai užpildyti visi svarbūs skirsniai.
- Saugos duomenų lape pateikta svarbi informacija, būtina rizikai darbo vietoje įvertinti. Ši informacija būtų:
 - klasifikavimo ir ženklavimo informacija,
 - ribinės vertės darbo aplinkoje,
 - poveikio kontrolė (pvz., vietinė ištraukiamoji ventiliacija),
 - kaip saugiai naudoti ir laikyti,
 - pagalbos telefono numeris ir pirmosios pagalbos priemonės.

- Kai cheminės medžiagos yra registruotos pagal REACH reglamento reikalavimus, saugos duomenų lapuose pateikiami poveikio scenarijai (tačiau to nereikalaujama, kai registruotas mažesnis nei 10 tonų per metus kiekis).
- Saugos duomenų lape pateikta informacija atitinka prie saugos duomenų lapo pridėtuose poveikio scenarijuose pateiktą informaciją.

Jeigu jūsų gaunama informacija nepakankama arba iš įvairių tiekėjų gaunate skirtingą informaciją, turėtumėte susisiekti su savo tiekėju.

Jeigu jūsų tiekėjas jums nepadeda, galite pasitarti su savo nacionalinės kompetentingos institucijos REACH ir (arba) CLP pagalbos tarnyba ir (arba) savo nacionaline vykdymo užtikrinimo agentūra.

- Tikrindami saugos duomenų lapą, naudokitės nacionalinių vykdymo užtikrinimo institucijų parengtu kontroliniu sąrašu. <http://echa.europa.eu/lt/regulations/reach/safety-data-sheets/checklist>
- Naudokitės elektroniniu vadovu (angl. *eGuide*) „Saugos duomenų lapai ir poveikio scenarijai“ (angl. *Safety data sheets and exposure scenarios*), jame paaiškinta, kas turi būti pateikta kiekviename saugos duomenų lapo skirsnyje, kada tikėtis poveikio scenarijaus, kaip saugos duomenų lapus tikrinti ir daug kitos informacijos (<http://echa.europa.eu/lt/regulations/reach/safety-data-sheets>).

4.2 KAIP PALAIKYTI RYŠĮ SU SAVO TIEKĖJU?

Jūsų (elektroninis) laiškas galėtų būti toks:

Jūsų pavadinimas (vardas, pavardė) ir adresas

Tiekėjo (arba saugos duomenų lape nurodyto kompetentingo asmens) pavadinimas (vardas, pavardė) ir adresas

Cheminės medžiagos pavadinimas:
Cheminės medžiagos ir (arba) saugos duomenų lapo gavimo data:
Saugos duomenų lapo data:

Gerb. _____,

Norėtume paprašyti naujausio pirmiau nurodytos cheminės medžiagos saugos duomenų lapo (etiketės), kad galėtume ištaisyti šiuos trūkumus:

- Saugos duomenų lapo:
 - 1 skyriuje nenurodytas nacionalinio apsinuodijimų kontrolės ir informacijos biuro pagalbos telefono numeris,
 - 2 skyriuje klasifikavimas neatitinka nustatytojo VI priede (suderintas klasifikavimas),
 - 3 skyriuje kyla klausimų dėl pateiktų ribų,
 - 8 skyriuje nenurodyti asmeninių apsaugos priemonių EN standartai ir nacionalinės ribinės vertės darbo aplinkoje,
 - 9 skyriuje pateiktas neišsamus fizinių pavojų keliančių savybių bandymų sąrašas,
 - 11 skyriuje nepateikta duomenų apie toksikologinius bandymus,
 - 15 skyrius – norminių reikalavimų sąrašas,
 - skiriasi etiketėje ir saugos duomenų lape pateikti duomenys,
 - etiketėje arba saugos duomenų lape nepateikta tam tikra informacija,
 - su registruotomis medžiagomis nepateikti poveikio scenarijai.
 - poveikio scenarijuje nenurodytas naudojimas.
- Etiketėje
 - produkto žymuo ir saugos duomenų lape pateikta informacija nesutampa,
 - neryškios piktogramos,
 - nenurodyta tam tikra informacija,
 - sunkiai įskaitoma informacija.

Prašytume kuo skubiau atsakyti ir prireikus pateikti naujausią saugos duomenų lapą ir etiketes.

Pagarbiai

Pavadinimas (vadas, pavardė) ir adresas

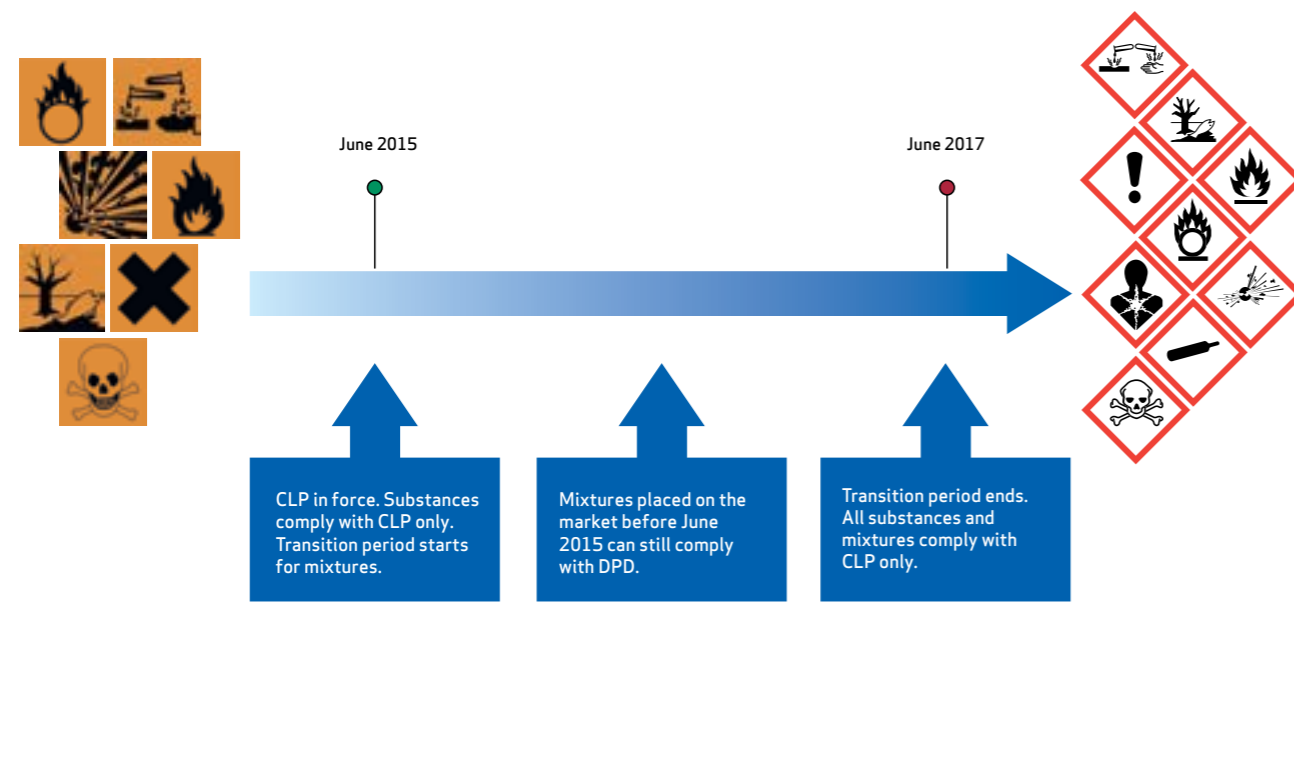

Jeigu turite naujos informacijos apie pavojingas chemines medžiagas savybes arba kitos informacijos, dėl kurios galima abejoti saugos duomenų lape nurodytų rizikos valdymo priemonių tinkamumu, privalote šią informaciją perduoti savo tiekėjui.

5. Teisės aktai

5.1 KLASIFIKAVIMO, ŽENKLINIMO IR PAKAVIMO TEISĖS AKTŲ PAKEITIMAI

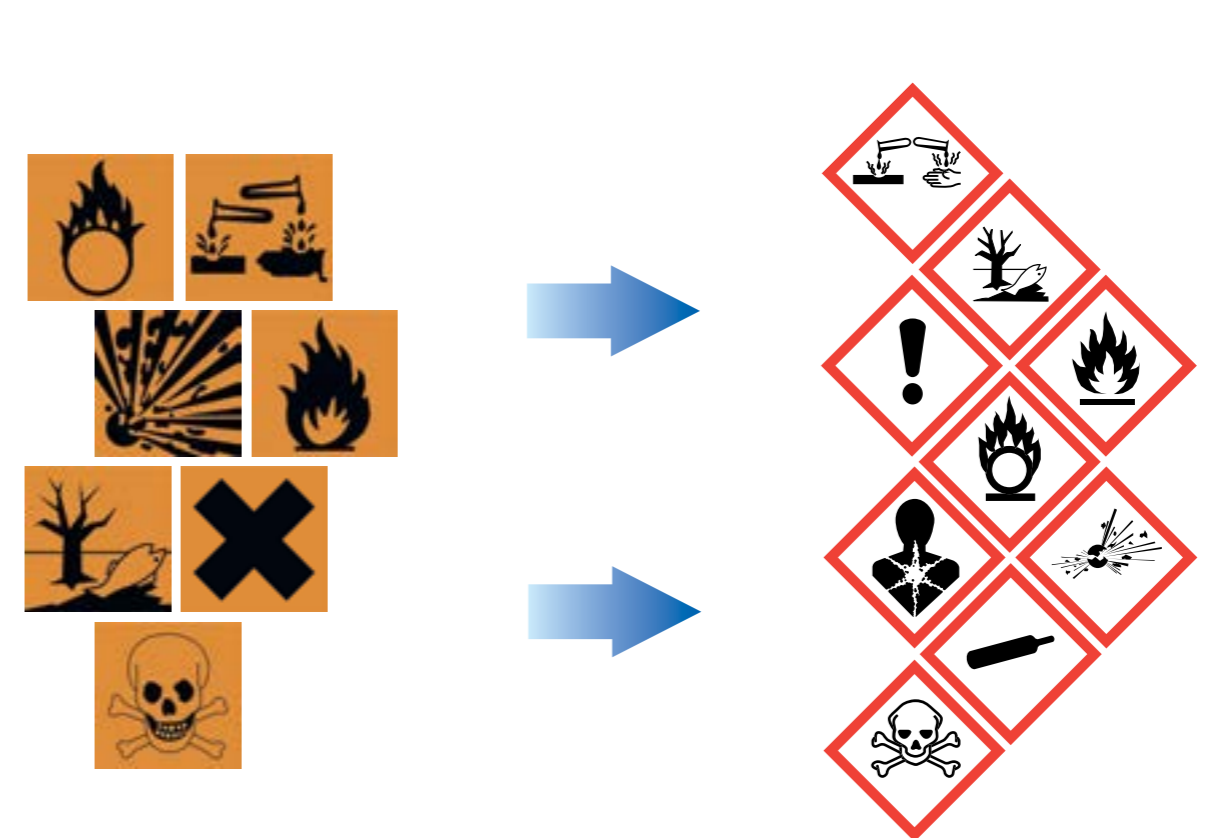
- Pavojingų preparatų direktyva 1999/45/EB 2015 m. birželio 1 d. visiškai pakeista Reglamentu (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo (CLP reglamentu).
- Iki 2015 m. birželio 1 d. rinkai pateiktų ir pagal Pavojingų preparatų direktyvą suklasifikuotų, paženklintų bei supakuotų mišinių (preparatų) iki 2017 m. birželio 1 d. nereikia iš naujo paženklinti ir perpakuoti pagal CLP reglamentą.
- Tai reiškia, kad visos jūsų gaunamos cheminės medžiagos dabar turi būti klasifikuojamos, ženklinamos ir pakuojamos pagal CLP reglamentą, bet iki 2017 m. birželio mėn. dar galite gauti mišinių, suklasifikuotų, paženklintų ir supakuotų pagal Pavojingų preparatų direktyvą.

5.2 PERĖJIMO PRIE CLP REGLAMENTO REIKALAVIMŲ VALDYMAS JŪSŲ DARBE

Pereiti prie CLP reglamento reikalavimų gali būti nelengva. Keletas patarimų, dėl kurių jūsų bendrovei galbūt bus lengviau valdyti pokyčius:

- Įsitikinkite, kad visi cheminės medžiagas tvarkantys darbuotojai atpažįsta ir supranta naujasias CLP etiketes, taip pat piktogramas ir pavojingumo bei atsargos priemonių frazes. Atlikite CLP testą (<http://www.echa.europa.eu/lt/web/guest/chemicals-in-our-life/clp-pictograms>).
- Jeigu jūsų tiekėjas jums dar nepateikė klasifikavimo pagal CLP informacijos, įsitikinkite, ar savo darbe dar galite remtis senąja klasifikavimo informacija. Tai nėra blogai.
- Patikrinkite, ar jūsų tvarkomų cheminių medžiagų klasifikavimas nesikeitė, nes galbūt galėjo atsirasti naujų pavojingumo kategorijų ir ribinių klasifikavimo verčių arba naujos informacijos dėl registravimo pagal REACH reglamento reikalavimus. Tai galėtų turėti poveikį rizikos valdymui darbo vietoje, taip pat kitoms kitais teisės aktais nustatytoms atitikties prievolėms.
- Jeigu tiekiate mišinius, mišinių ruošėjo svetainėje paieškokite išsamesnės informacijos apie savo prievoles, o mišinius klasifikuokite naudodamiesi nuosekliomis gairėmis. Prireikus būtina atnaujinkite etiketę ir saugos duomenų lapą (<http://echa.europa.eu/lt/regulations/reach/downstream-users/who-is-a-downstream-user/formulators>).

5.3 PAVOJINGŲ CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ VALDYMAS DARBE

Jeigu jūsų bendrovė tvarko chemines medžiagas, jums reikia būti įdiegus veiksmingą cheminių medžiagų valdymo sistemą, kad galėtumėte užtikrinti jų valdymą, tvarkymą ir naudojimą pagal teisės aktus.

Veiksmai, kurių galite imtis:

- Žinokite, kurie su cheminėmis medžiagomis susiję teisės aktai taikomi jūsų verslui. Pagrindiniai teisės aktai nurodyti kitame skirsnyje,
- turėkite naujausią darbo vietoje laikomų arba naudojamų cheminių medžiagų aprašą,
- supraskite, kaip klasifikuojamos jūsų tvarkomos medžiagos ir mišiniai ir kokį poveikį tai turi jūsų kitoms teisės aktais nustatytoms prievolėms,
- imkitės pagrįstų priemonių ir užtikrinkite, kad klasifikavimas ir ženklavimas būtų patikimi. Jeigu taip nebūtų, klasifikavimu ir ženklavimu grindžiamas rizikos vertinimas ir kiti atitikties veiksmai galbūt būtų nepakankami, o žmonių sveikata ir aplinka galbūt nebūtų apsaugotos taip, kaip reikalaujama,
- reguliariai stebėkite klasifikavimo pokyčius ir vertinkite bet kokio pokyčio poveikį atitiktčiai kitiems teisės aktams.

5.4 PAGRINDINIŲ TEISĖS AKTŲ APŽVALGA

Esama labai įvairių teisės aktų, kuriais siekiama užtikrinti tinkamą cheminių medžiagų keliamo pavojaus ir rizikos valdymą darbe, namuose arba aplinkoje. Šie teisės aktais nustatyti reikalavimai dažnai priklauso nuo cheminės medžiagos klasifikavimo. Toliau pateikta pagrindinių teisės aktų apžvalga

Reglamentai ir direktyvos, kuriais skatinama chemines medžiagas naudoti saugiai

- CLP reglamentas (EB) Nr. 1272/2008 dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo. Juo iš dalies pakeistos ir panaikintos Pavojingų medžiagų (67/548/EEB) ir Pavojingų preparatų (1999/45/EB) direktyvos.
- REACH reglamentas (EB) Nr. 1907/2006 dėl cheminių medžiagų registracijos, įvertinimo, autorizacijos ir apribojimų.
- Reglamentas (ES) N. 649/2012 dėl pavojingų cheminių medžiagų eksporto ir importo.
- 1998 m. balandžio 7 d. Tarybos direktyva 1998/24/EB dėl darbuotojų saugos ir sveikatos apsaugos nuo rizikos, susijusios su cheminiais veiksniais darbe.
- 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2004/37/EB dėl darbuotojų apsaugos nuo rizikos, susijusios su kancerogenų arba mutagenų poveikiu darbe.
- 1992 m. birželio 24 d. Tarybos direktyva 1992/58/EEB dėl būtiniausių reikalavimų įrengiant darbo saugos ir (arba) sveikatos ženklus.
- 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės).

- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/18/ES dėl didelių, su pavojingomis cheminėmis medžiagomis susijusių avarijų pavojaus kontrolės, iš dalies keičianti ir vėliau panaikinanti Tarybos direktyvą 96/82/EB
- Direktyva 2008/68/EB dėl pavojingų krovinių vežimo vidaus keliais.

Reglamentai ir direktyvos, taikomi esant konkrečioms aplinkybėms

- 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 528/2012 dėl biocidinių produktų tiekimo rinkai ir jų naudojimo.
- 2009 m. spalio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1107/2009 dėl augalų apsaugos produktų pateikimo į rinką ir panaikinant Tarybos direktyvas 79/117/EEB ir 91/414/EEB.
- 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 648/2004 dėl ploviklių.
- 2009 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 66/2010 dėl ES ekologinio ženklo.
- 2009 m. lapkričio 30 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1223/2009 dėl kosmetikos gaminių.
- 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos Direktyva 2009/48/EB dėl žaislų saugos.
- Direktyva 2014/40/ES dėl valstybių narių įstatymų ir kitų teisės aktų nuostatų, reglamentuojančių tabako ir susijusių gaminių gamybą, pateikimą ir pardavimą, suderinimo.
- Direktyva 2014/68/ES dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su slėginės įrangos tiekimu rinkai, suderinimo.
- 2011 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 305/2011, kuriuo nustatomos suderintos statybos produktų rinkodaros sąlygos ir panaikinama Tarybos direktyva 89/106/EEB.
- 1993 m. birželio 14 d. Tarybos direktyva 93/42/EEB dėl medicinos prietaisų.
- 1998 m. spalio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/79/EB dėl *in vitro* diagnostikos medicinos prietaisų.
- 1975 m. gegužės 20 d. Tarybos direktyva 75/324/EEB dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su aerozolių balionėliais, suderinimo.
- 1994 m. birželio 22 d. Tarybos direktyva 1994/33/EB dėl dirbančio jaunimo apsaugos.
- 1992 m. spalio 19 d. Tarybos direktyva 1992/85/EEB dėl priemonių, skirtų skatinti, kad būtų užtikrinta geresnė nėščių ir neseniai pagimdžiusių arba maitinančių krūtimi darbuotojų sauga ir sveikata, nustatymo.
- Spendimas 2000/532/EB, nustatantis atliekų sąrašą.
- 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2000/53/EB dėl eksploatuoti netinkamų transporto priemonių.

- 2011 m. birželio 8 d. Direktyva 2011/65/ES dėl tam tikrų pavojingų medžiagų naudojimo elektrinėje ir elektroninėje įrangoje apribojimo.
- 2012 m. liepos 4 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/19/ES dėl elektros ir elektroninės įrangos atliekų.

EUROPOS CHEMINIŲ MEDŽIAGŲ AGENTŪRA
ÄNNANKATU 18, P. D. 400,
FI-00121 HELSINKI, SUOMIJA
ECHA.EUROPA.EU

ECHA-16-B-11-LT - ED-02-16-254-LT-N-9978-92-9247-817-9 - 10.2823/362898

Publications Office